

บุญนำชีวิต

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๑

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

มนุษย์นี้ การเกิดมาเป็นมนุษย์ เห็นใหม่ การเกิดเป็นมนุษย์ถ้าอย่างเราเนี่ย พวกเราทุกข์ยาก นี่ มนุษย์นี้ยุ่งมากเลย ชีวิตเราทำไมยาวไกลมาก แต่ในหลักธรรมว่าการเกิดเป็นมนุษย์นี่นิดเดียว ช่วงระยะเวลา ๑๐๐ ปีนี้แป๊บเดียวนะ คู่มืออย่างเทวดาเขาลงมาเก็บดอกไม้ในสวนกันนะ แล้วเขาดับไป มาเกิดในมนุษย์เราเนี่ย จนเป็นผู้แก่เฒ่า ๑๐๐ ปีตายไป พอตายไป “ไปไหนมา” เพราะยังไม่ได้วันหนึ่งของเขาเลย ชีวิตของเราเนี่ยไม่ได้วันหนึ่งของเหล่าเทวดาเขา

ชีวิตเรานี้สั้นนัก สั้นจริงๆ เลย สั้นนี้ต้องตื่นตัวใจ เราตื่นตัวสร้างคุณงามความดี แต่ในเวลา ๒๔ ชั่วโมงของเรา ใน ๑ ปีของเรา ใน ๑๐ ปีของเรา มันดูยาวไกล แล้วอุปสรรคของชีวิตนี้ ทำให้เราเดือดร้อนกัน อุปสรรคชีวิต เห็นใหม่ อาจารย์มหาบัวท่านพูดอยู่บ่อยมากเลยว่า ธรรมแล้วให้นุญาเกิด บุญพาเกิดมาแล้วมันมีช่องทางให้พาเราออกไป มีอุปสรรคอะไรมันก็ไปได้ นี่ บุญพาเกิด ถ้าทุกข์พาเกิด เห็นใหม่ เกิดนี้โดยธรรมชาติ ต้องเกิดโดยธรรมชาติ เพราะจิตนี้ต้องไปเกิดตลอดเวลา จิตนี้ไม่มีที่สิ้นสุด มันต้องเกิด

เวลาคนตายไป ไปส่งแก่เซ่งตะกอน แต่หัวใจไม่มีป้าเข้า หัวใจไปเกิดต่อไปๆ หัวใจดวงนี้ ถ้ามีบุญพาเกิด เห็นใหม่ บุญพาพาเกิดในครอบครัวที่เป็นสัมมาทิฐินี้เยี่ยมที่สุด สัมมาทิฐีก่อนนะ คือความเห็นของพ่อแม่พาถูกไปในทางที่ถูกต้อง ถ้าเกิดในมิฉนาทิฐินะ ไปเกิดในตระกูลที่ว่าพ่อแม่ทำมิฉนาชีพออยู่ แล้วก็พยายามบังคับให้ลูกทำไป หรือว่าความเห็นในการสร้างบุญกุศลไม่มี เห็นใหม่ นี่เกิดในมิฉนาทิฐิแล้วเราก็ต้องโดนความครอบงำอย่างนั้น

แต่ถ้าใจดวงไหนมีพื้นฐานอยู่เดิม จะเกิดในอะไรก็ได้แต่มันจะเป็นไปได้ เพราะเวลาเกิดนี้มีกรรมอยู่อันหนึ่ง เวลาไปเกิดกรรมพาเกิด แต่บุญกุศลพาเกิดแล้วมันมีกรรมครอบไปอีก เห็นไหม บุญกุศลในกรรมนั้น กรรมนั้นให้เกิดในทุกๆ ยากๆ ก่อน มีมากเลยในพระไตรปิฎก เป็นพระอรหันต์ขึ้นมาะ ร่างกายไม่สมประกอบก็ยังมี เห็นไหม ทุกข์ยากขนาดไหนก็มี

แล้วที่บุญพาเกิด เห็นไหม ไม่เคยเป็นโรคเลยก็มี ตั้งแต่เกิดจนตายคนไม่เคยเป็นโรคเลยนี้ พระอรหันต์ด้วยนะ พระอะไรจำชื่อไม่ได้ ๑๒๐ ปีไม่เคยเป็นโรคเลย เพราะว่าเคยทำบุญกุศลไว้ว่า ปรารถนาว่าไม่ให้มีโรคภัยไข้เจ็บเลยก็มี ทำบุญปรารถนาบุญไว้ขนาดที่ว่า คำว่าไม่มีไม่ให้เลยได้ขึ้นก็มี เกิดมาคำว่าไม่มีนี้ไม่เคย คือว่าอุปสรรคแทบจะไม่มีเลย เพราะคำว่าไม่มีนี้ไม่มีใจทำทุกอย่างต้องสมความปรารถนาทั้งหมด แล้วก็สมปรารถนา จนเกิดมาเป็นเด็ก เห็นไหม เล่นกัน เป็นเด็ก เด็กน้อย แต่ว่าเล่นกันในหมู่เพื่อน เล่นพนันขนมกันจนขนมของแม่หมดแล้ว เล่นแพะเขาๆ ให้ทาสไปเอาขนมอีก แม่ก็บอกว่า “หมดแล้ว ไม่มี” ก็สั่งบอกว่าไม่มี ไปบอกเด็กว่า “ขนมหมดแล้ว” บอกว่าไม่มี “เอาขนมไม่มีนั้นมา”

เห็นไหม คำว่าไม่มี เอาขนมไม่มีนั้นมา แมื่งว่าลูกเราไม่รู้จักคำว่าไม่มี เอาถาดแล้วก็เอาฝาชีครอบมาเฉยๆ เทวคาใช้ฤทธิ์คลมาให้ในฝาชีนั้นมีขนมขึ้นมา พอเด็กเปิดมากินอาหารนั้น เพราะอาหารเป็นทิพย์ มันจะกลิ่นหอมมาก แล้วรสชาติจะดีมาก จนเด็กนั้นน้อยใจว่าพ่อแม่ไม่รัก ถ้าพ่อแม่รักพ่อแม่ต้องให้ขนมไม่มีนี้มากินตั้งนานแล้ว ทำไมขนมไม่มีนี้ไม่เคยให้กินเลย ฟังกินวันนี้ พ่อแม่ไม่รัก กลับมาต่อว่าพ่อแม่ว่าพ่อแม่ไม่รัก นี่พ่อแม่ไม่รู้เลยว่าลูกของเราเนี่ยมีบุญมาก ขนาดว่าครอบฝาชีไปเปล่าๆ ยังเกิดมีขนมขึ้นมาได้ นั่นคือบุญพาเกิด

ชีวิตเรานั่นแหละ แต่เพราะบุญกุศลที่เราสร้างกันอยู่นี้ มันจะทุกข์จะยากก็ต้องสร้างบุญกุศลของเรา ทำความไม่ดีก็ต้องมีอุปสรรค เห็นไหม พวกโจรเขาจะปล้นกัน เขาวางแผนกัน ตำรวจจะจับขนาดไหน อุปสรรคขนาดไหนเขาก็ฟันทำ ทำกรรมชั่วก็ยังมีอุปสรรคในการทำชั่ว มันต้องมีอุปสรรคของเขาไป เสร็จแล้วกรรมชั่วให้ผล เห็นไหม แล้วทำกรรมดีทำไมมันจะไม่มี

อุปสรรค การทำความดีมันต้องมีอุปสรรค ความเป็นอุปสรรคนั้น นี่เพราะว่ากิเลสในหัวใจของเรา พื้นฐานอันนี้ที่ทำให้เราชนะกัน

เราบวช เราเกิดเป็นชาวพุทธ แล้วศึกษาระบบขึ้นมาเพื่อให้เป็นธรรมๆ เป็นธรรมเพื่อจะไม่ให้มีกิเลสตัวนี้ตัวบังคับ กิเลสคือความเคยใจ กิเลสนี้มันไม่เห็นว่าเป็นดีนะ หรือไม่เห็นว่าเป็นดี มันจะพอใจ จะชั่วมันก็จะจับใส่เข้าไปเลย มันจะพอใจ พอใจของมัน แต่ถ้าดีนี้มันจะต่อต้านมัน จะขัดขวาง ใจตัวนี้มันก็เป็นกลางๆ อยู่ เพราะชั่วก็ต้องคิดชั่วเหมือนกัน ความชั่วนี้ต้องคิดนะ พอคิดขึ้นมา...ไม่น่าทำ แต่อีกใจก็อยากทำ เห็นไหม นี่กิเลสมันยุ่งเหยิง ใจตัวกิเลสที่เราเข้าไปเพื่อจะกำจัดมัน พอจะกำจัดมันนี่ ความจริงน้ำปั่นป่วนอยู่ เวลาเกิดพายุพายุอยู่ที่นี่ เราจะไปทำงาน ต่อหน้าพายุ ขนาดเรือเขาแล่นอยู่ในทะเลนะ เกิดพายุเขาจะต้องหลบ

อันนี้ก็เหมือนกัน ในเมื่อกิเลสมันครอบงำอยู่ในหัวใจเต็มหัวใจทั้งหมด เราจะคิด หรือว่าจะพยายามค้นคว้าหาทางออกของใจนี้มันทำเป็นไปไม่ได้ เหมือนกับอยู่กลางมหาสมุทร กลางทะเลหลวงที่ว้างเกิดพายุอยู่ พายุใหญ่ ถึงต้องทำความสงบของใจเข้ามา เห็นไหม พระพุทธเจ้าถึงสอนทำบุญกุศลขึ้นมา บุญกุศลตัวนี้คือตัวเจตนา ตัวอยากทำความดี ตัวตั้งใจทำความดี ตั้งใจทำสมาธิ ตั้งใจสงบ พายุร้ายในหัวใจให้สงบลง

พายุร้ายในหัวใจคือความคิดมันปั่นป่วนมันฟุ้งซ่านนั้นสงบตัวเอง ความสงบตัวเองนั้นเป็นพื้นฐานของสัมมาสมาธิ เป็นการก้าวเดิน เป็นวิธีการ เป็นเครื่องมือจะเข้าไปจับ ค้นหากาย เวทนา จิต ธรรม ด้วยตาของธรรม ไม่ใช่ด้วยตาของตาเนื้อ เห็นไหม นี่ต้องทำนั้นเข้าไป เข้าไปชำระกิเลส

การเป็นมนุษย์ คือว่าเวลานี้ถ้ามาประพฤติปฏิบัติจะสั้นมาก ถ้าเวลาสั้นมาก เรามีความสุขอยู่ เวลานี้สั้นมากเลย ถ้ามีความสุขทุกข์เวลาจะยืดยาวมากกว่าจะหมดไปวันๆ หนึ่ง มันทำให้เราทุกข์ยากมาก ในการประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน ถ้าเราภาวนาใจไม่ลงอยู่ที่นี่ เวลาทำไมมันยาวนาน เราทำไปนี่มันฝืนใจ มันทุกข์ใจ มันต้องฝืน ฝืนความรู้สึกของตัวเอง แต่ถ้าจิตมันสงบขึ้นมาที่นี่ สามสี่

ชั่วโมงไม่รู้สึกนะ เวลาจิตมันลง ไม่รู้สึกตัว ลืมตาออกมา โอ้โฮ ไปแล้ว ๓ ชั่วโมง เหมือนกับแค่ ๒ นาที ๓ นาที แต่จิตมันลงไปขนาดนั้น นี่เวลามีความสุขเห็นไหม มันสั้น

ชีวิตเรานี้สั้นมาก แต่อุปสรรคนี่จัดขวางพวกเราเข้าไป ถึงต้องทำบุญกุศลขึ้นมา บุญกุศลนี้เป็นเจตนา เจตนาเป็นเรื่องจิตเริ่มอยากทำ จิตเริ่มอยากทำ จิตเริ่มกำหนดพุทโธๆ เพื่อจะสงบ พายุอารมณ์ให้เบาบางลง พายุอารมณ์หมดออกไปนี้ ก็เลิกละส่วนหนึ่งเบาบางไป ให้จิตนี้เป็นอิสระ ชั่วคราวไง จิตเป็นอิสระชั่วคราว จิตถึงมีโอกาสร่างสร้างคุณงามความดีจากภายใน คุณงามความดีจากภายนอกนี้เห็นไหม เรามาทำบุญกุศลกันนี้ เวลาถือปิ่นโตมา คนที่เขาไม่เห็นด้วยเขาก็ต่อต้านว่า พวกนี้เป็นพวกที่มีปัญหา คนไปวัดคือคนที่มีปัญหา คนที่ไม่มีปัญหาคือคนที่อยู่บ้านสุขสบาย

ไอ้คนอื่นๆ นั้นมันตาบอด มันก็มีปัญหา ทุกคนเกิดมามีปัญหาหมด เพราะมันต้องเกิดและต้องตาย การที่เราไปวัดเราก็จะไปศึกษาเรื่องการเกิดและการตาย เกิดมาแล้วมันทุกข์ยากขนาดนี้ ทุกข์ อริยสัจจ เห็นไหม ชาดปิ ทุกขา ชาตการเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง เราก็จะไปศึกษาว่าชาตการเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง เราจะสาวเข้าไปให้เห็นชาตการเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง แล้วไปดับที่ภพชาติ นั้น

เราเป็นคนที่มีสติสัมปชัญญะ เราเป็นคนที่รู้ว่าสิ่งใดเป็นต้นเหตุของความทุกข์ สิ่งใดเป็นต้นเหตุของความสุข ความสุขที่จะเกิดขึ้นได้นี้เราก็ต้องแสวงหา เราเป็นคนที่ออกจากบ่วงของมาร เราเป็นคนที่แสวงหา เราเป็นคนที่มิปัญญา เราเป็นคนประเสริฐ ทำไมกิเลสมันบอกว่าพวกที่ไปวัดพวกที่มีปัญหา แล้วพวกที่นอนจมอยู่ที่บ้านของเขานั้นจะมีคุณงามความดีอะไรขึ้นมา ก็นอนอยู่ในมูตรคูถของกองกิเลส มูตรคูถมันอยู่ที่ใจนะ นอนจมอยู่ที่บ้าน บ้านมันเป็นบ้าน เป็นวัตถุข้างนอกเฉยๆ แต่นอนจมคือหัวใจมันนอนจมอยู่ในความคิดตัวเองดั้งเดิม ใจ ความคิดดั้งเดิมอยู่ เห็นไหม แล้วมันปกคลุมใจอยู่นี้ ใจนอนจมอยู่กับมูตรคูถอันนั้น แล้วจะเอาคุณความดีมาจากไหน แต่เวลาคนจะไปหาทางออกจากอามอย่างนี้ เขาบอกคนนั้นมีปัญหา เห็นไหม

นี่ทำคุณงามความดี เริ่มแต่อย่างนี้ก็มีอุปสรรค ทำความดีด้วยกายเนื้อในอุปสรรค แล้วมาทำความสงบของใจ อุปสรรคจากใจของเราเอง มั่นกว่า ไม่มี มรรคผลไม่มี เวลาเราน้อย นี่อุปสรรคจากภายในมันก็มีอีก เห็นไหม อุปสรรคจากตัวเองเป็นอุปสรรคของตัวเอง อุปสรรคจากภายนอกที่คนเขาติฉินนินทาในการทำคุณงามความดีของเรานั้น เขาติฉินนินทายังเป็นเรื่องภายนอก เราก็ยังหัวน้ไหวเลย แล้วจากภายในนี้ ถึงมัชฌิมาปฎิปปา อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสไว้เยี่ยมมาก มัชฌิมาปฎิปปาทวางใจให้เป็นกลาง

แต่เพราะมันเอนเอียง ถึงบอกว่าอุเบกขาเวทนา อุเบกขา เห็นไหม การตั้งอยู่มันจะเอียงไปซ้ายเอียงไปขวา อุเบกขาก็ยังเป็นประโยชน์ที่สุด ถ้ายังทำไม่ได้ ความเป็นอุเบกขาอยู่คือการกดไว้ก่อน พอกดไว้ก่อนแล้วค่อยทำตามเข้าไป จิตจะสงบเข้าไป สงบเข้าไป จนแก้ไขใจไปได้เรื่อย ถ้าจิตมันสงบแล้วค่อยหาทางแก้ไขไป อันนั้นแก้ไขไป

นี่ก็เหมือนกัน เราจะหาบุญกุศลใส่ใจเรานะ เราจะเอาบุญกุศลเข้ามาในหัวใจของเรา เราต้องมีความมุมานะ ให้มองมาชีวิต ชีวิตนี้สั้นมาก เราว่ายาวมากนะ ร้อยปีนี่ทำไมสั้นได้อย่างไร ร้อยปีเวลามันจะสั้นหรือ ตั้งร้อยปี แต่เวลาเราอายุเข้าไปใกล้ๆ ชราภาพเข้าไปมันแป๊บเดียว แป๊บเดียวจริงๆ วันคืนๆ ล่วงไป เห็นไหม โลกนี้เปลี่ยนแปลงไปนิดหน่อย แล้วเราก็ชีวิตนี้หมดไป แล้วรู้ภายหลังมาก็ไม่เห็นสิ่งที่เราเคยเห็นมา ก็ตามกันไปๆ นี่วิภูวน วนไปอยู่อย่างนั้นเอง

เราจะมาชั่งอยู่อย่างนี้ได้อย่างไร เราต้องหาทางออกของเรา นี่บุญกุศล สร้างบุญกุศลให้ใจนี้มีหลักมีเกณฑ์ พอใจมีหลักมีเกณฑ์พึงธรรมแล้วตั้งใจ แล้วทำของเราเข้าไปมันจะเป็นประโยชน์ขึ้นมา ทำแก้ไขสงบเท่านั้น ไม่ต้องว่ามรรคผลนิพพานเป็นของสูง เราจะเข้าไม่ถึงความสงบอันนี้มันยืนยันกับใจว่าศาสนานี้มีจริง ศาสนานี้สอนเรื่องจริง

พอใจสงบแล้วเวลาตายไปนี่ ความสงบอันนั้นมันเบา ใจมันเบา อย่างน้อยต้องเกิดเป็นเทวดา เกิดเป็นพรหมขึ้นไป อย่างน้อยนะ แต่เว้นไว้ว่าจิตมันฝักใฝ่กับสิ่งที่ว่าความคิด เวลาจะตายฝักใฝ่กับความคิดใด อันนั้นน่ะกรรม ที่ว่าบุญมีอยู่แต่โคตรกรรมบังคับให้เกิดในที่ในครอบครัวต่างๆ เป็นสัมมาทิฐิ มิจฉาทิฐิ อันนี้กรรมครอบงำจะใจจะออกจากร่างกายนี้

แหละ การครอบงำของอารมณ์อันนั้น เกิดตามภพนั้น เพราะความคิดเสวยภพแล้ว ความเสวยภพนี้สวรรค์ในอก นรกในใจ อยู่ตรงนี้ สวรรค์ในอก คิดถึงสวรรค์จะไปความดี คิดถึงความชั่วจะไป นรก พอออกไปแล้วก็ไปเสวยนรกสวรรค์จริงอีกชั้นหนึ่ง

นี่ถึงบอกว่า สวรรค์ในอก นรกในใจ เป็นปัจจุบัน แต่เวลาเคลื่อนภพไปแล้วนั้นเป็นสิ่งที่รองรับอีกชั้นหนึ่ง ฉะนั้น เราต้องระวังตัวของเรา เราฝึกใจของเราให้ได้ตลอดเวลาไป แล้วเราจะดีของเราไปเรื่อยๆ ดีใจ หัวใจของเรา เราเป็นคนดีเอง แล้วเรื่องของภายนอกนั้นเป็นสังคมอยู่อาศัยกัน เราก็รักษากันไป เอวัง